

XI FAMILIEN TOPAKETA

Karrantza, 2022ko urriak 29 eta 30arrantza

1.- Topaketa:

SEHASKA 2022ko LGTBIQ+ familien hamaikagarren topaketa Pallotti bainuetxean egin zen, Karrantzako haranean. Instalazioetan bainu mineral-medizinalak daude, bai eta hainbat gela ere, urteko batzarra, solasaldiak eta bilera informalak egin ahal izateko; horrela, bazkideen arteko loturak bazkaritik edo afaritik haratago estutzeko.

1.1 Sistematizazio honen helburuak:

1.1.1.- Topaketan zehar argitara emango diren esperientziak eta ikaskuntzak biltzea.

1.1.2.- Parte hartu duten familien eguneroko esperientzian oinarritutako praktika eraginkorrak bilduko dituen dokumentu bat lantzea.

1.2 Parte-hartzaileen artean:

Helduen kopurua: 22

Bi amek osatutako familien kopurua: 8

Bi gurasok osatutako familien kopurua: 4

0-2 urteko seme-alaba kopurua: 5

3-8 urteko seme-alaba kopurua: 4

9-14 urteko seme-alaba kopurua: 8

2.- Jardueren garapena:

Familiei hilaren 29ko eguerditik egiten zitzaien ongietorria. Erregistratu eta logeletan jarri ondoren, bazkaria partekatzen pasatu ziren.

2.1. Seme-alaba aurre-nerabeek egindako jarduerak:

Begirale baten laguntza izan zuten bilerak eta batzarrak iraun zuten bitartean. Irteerak, mahai-jokoak, kanpoko jolasak, elkarrizketak, bazkariak eta afariak elkarrekin egiteko aukera izan zuten.

29 Pozalaguako kobazuloa: Pallotti etxetik kilometro gutxira dago, eta geologoek uste dute koba munduko lehena dela, estalaktita ugari eta askotarikoak dituelako. Lekualdaketa ekitaldira bertaratu ziren gurasoen 3 autoreen bidez egin zen. 9 lagunek hartu zuten parte.

30: Jarduera 10: 00etatik 12: 00etara egin zen hotelaren barruan, eguna euritsua zelako. Mahai-jokoez gozatu zuten eta eguraldiak lorategian jolasteko aukera eman zienean.

2.2. 7 urtetik beherako seme-alabek egindako jarduerak:

Begirale baten ardurapean egon ziren Elkarteko gurasoen bilerak iraun zuen bitartean.

29an: Jarduera kanpoan egin zen 16: 00etatik 19: 00etara. Jarduerak elkarren artean aurkezten hasi ziren, ondoren hainbat jolas egiteko, hala nola pilpilla pilla, ipuinak kontatzeko, malabarrekin jolasteko eta zuhaitzetatik eroritako adarrekin ezustekoak egiteko. Askari bat partekatu zuten.

30: Jarduera 10: 00etatik 12: 00etara egin zen hotelaren barruan, eguna euritsua zelako. Hurrek gela batean hitz egin zuten, eta une txiki bat izan zuten telebista ikusteko, beste jarduera batzuei hasiera eman aurretik, hala nola, ipuinetako pertsonaiekin besoetan tatuajeak egitea, ezkutaketan jolastea eta hamaiketakoa partekatzea

2.3. Guraso eta seme-alaben baterako jarduerak:

2.3.1. Hilak 29 Igerilekuko arratsaldea instalazioetan, afaria eta tertulia informala:

Talde osoak bat egin zuen jarduera ludiko horrekin arratsaldeko azken orduan. Bertan, adin guztietako gurasoek eta seme-alabek erlaxatzeko eta lagunak finkatzeko une bat izan zuten.

Afaria eta solasaldia:

Familiak hainbat gairi buruz hitz egin ahal izateko une egokia da. Gai horiek, besteak beste, honako hauek dira: lagundutako ugalkortasuna, kostuak, adinak, eta abar, haurdunaldi subrogatuaren legezko zailtasunei buruz, seme-alabek lo ez egiteagatik izaten dituzten gau txarrei buruz, familia politikoarekin duten loturari buruz, bikote mistoei buruz dauden aurreiritziei buruz, LGTBI+ kolektiboaren aldeko legeak kentzeak ekar ditzakeen arriskuei buruz, homofobiari buruz, haurdunalditik irteteko moduari buruz, seme-alabentzako etorkizuneko hezkuntza-aukerei buruz, eta abar.

2.3.2. Hilaren 30ean: Karpin Abenturara irteera

Irteera eguerdi aldera egin zen, gurasoek parte hartu zuten batzarraren ondoren. Karpin basafauna hartzeko eta berreskuratzeko zentroa da, eta dinosauro animatuak eskala errealean ikusteko aukera ere ematen du. Bisita hau animalien ingurunearekin, ezagutzarekin, dibertimenduarekin eta harremanen sendotasunarekin sentsibilizatzeko aukera bikaina izan zen.

2.3.3. Hilaren 30ean: Kartak

Hilaren 30eko bazkaria amaitzean, familiak eta txikienak beren etxeetara joaten hasi ziren; alaba zaharrenek, berriz, inguruko Karts zirkuituko aisialdiarekin eta abenturarekin jarraitu zuten. Aisialdirako une berezia topaketaren amaieran.

3. Gurasoekin egindako bileretatik:

3.1. Hilaren 29an, arratsaldeko 16: 00etatik 19: 00etara

Gaia: ZERGATIK ETORRI ZEN FAMILIA BAKOITZA SEHASKARA ETA ZEIN IZAN ZEN ELKARTEAN EGOTEKO BEHARRA?

Hasiera batean aurreikusita zegoen gonbidatua izatea ezinezkoa izan zenez, eta topaketara 5 familia berri hurbildu zirela kontuan hartuta, erabaki zen hori izatea gai nagusia.

Jarraian, parte hartu duten familien iritziak azalduko ditugu:

- SEHASKARA joan ziren etorkizunean pentsatzen, laguntza aurkitzeko eta datozen erronkei nola aurre egin jakiteko; adibidez, eskolako bizimodua, ea bullying-a egingo zioten semeari familia homoparental batetik etortzeagatik, eskolan nola tratatuko zituzten jakiteagatik, etab.
- Haiek SEHASKARA etorri ziren, biak gurasoak zirenez, ereduak eta erreferenteak bilatzen baitzituzten. Horregatik, elkarte horren beharra baliozkotzen dute, eta, beraz, LGTBQ+ ekarpena egiten diete familiei.

- Antzeko jendea ezagutu nahi zutelako etorri ziren. Duela 10 urte SEHASKA zen familien artean taldea eta adiskidetasuna sortzeko erreferente bakarra. Elkarreak urtero eta noizean behin antolatzen dituen topaketak seme-alabentzako gune seguru gisa aurkezten dira beti. Hainbeste urtetan zehar, SEHASKA-k bere familiak gehiago bihurtzen diren tokia eskaintzen die. Gizarteko gainerako guneetan, LGTBIQ+ familiak gutxiengoa dira.
- SEHASKAk bere seme-alaben eta antzeko familien arteko adiskidetasuna bultzatzen duelako datoz; eta hori, agian, etorkizunean elkarrekin hazten jarraitzeko lagungarri izan dakieke.
- SEHASKA bilatu zuten antzeko familiak aurkitzeko eta beren seme-alabek ikasten zuten ikastetxeetan aurki zezaketinari buruzko zalantzak argitzeko. Elkarteko gainerako kideen esperientziatik ikasi nahi zuten.
- Ikastetxean zein inguruan LGTBIQ+ familia gehiago ez zegoelako etorri ziren.
- SEHASKAra etorri ziren, ez zutelako beste familia homoparentalik ezagutzen eta erreferente eta aholkularitza bilatzen zutelako. Orain, bizileku berrian bost bat LGTBIQ+ familia bizi dira, eta horrek zorientasunez betetzen ditu. Beren alabek familia homoparental bateko kide izateari buruz etorkizunean egingo dituzten galderei nola erantzun ikasi nahi dute Elkartearen: zergatik ditut 2 ama eta ez aita?
- SEHASKAra seme-alabekin modu erregularrean etortzean, nahi dute nerabegarorako normalizatuta edukitzea zer familia-motatakoak diren, nondik datozen eta, horrela, etapa horri segurtasun handiagoz aurre egin ahal izatea.
- SEHASKAra datoz, garrantzitsua baita elkarrekin egotea eta elkarri laguntzea.
- Semea hazi dadin etorri dira, aniztasuna ikusi eta biziko den ingurune batean. Laguntza bilatzen dutelako etortzen dira, beste kasu batzuk ikusi nahi dituztelako eta lagunduta sentitzen direlako. Adierazi dute eguneroko bizitzan ez direla diskriminatuta sentitu, baina azalpen asko eman behar izan dituztela.
- Elkartearen beharra sentitzen dute hainbat egoerari aurre egiten laguntzeko eta etorkizunean seme-alabei arazoak saihesteko.
- SEHASKAra iritsi ziren erreferenteen bila. Azken urteotako trukeak semeari modu praktikoan laguntzeko aukera eman die.
- SEHASKAn daude, beren seme-alabak aberasten dituen familia, etnia eta abarren aniztasuna ezagutzea delako, eta horrek aberasten eta baieztatzen dituelako.
- Kide izatea bistaratzea, normalizatzea eta zabaltzea delako ari dira lanean, ez dutelako nahi beren seme-alabak gutxiago edo gehiago sentitzea, baizik eta dituzten familiez harro egotea.
- Topaketetara etortzea zein garrantzitsua den eta elkarrekin LGTBIQ+ familien bizitza hobetzeko sustatu duen espazioa zein garrantzitsua izan den aipatzen dute.
- Elkarrekin gaur arte sustatzen duen topaketaren balioa berretsi dute, nahiz eta jakin badagoen egin litekeen eragin politikoaren eta ekintzaren zatia ere badagoela.
- SEHASKA funtsaren alde borrokatzeko beharrezkoa dela diote, eta funts hori LGTBIQ+ kolektibo gisa eskuratutako eskubideak bermatzea eta ez galtzea dela.

3.1.1. ADIERAZITAKO KEZKAK:

- Nerabezaroari buruzko kezka dute, familia homoparental bateko kide izateagatik seme-alaben bizitzarentzat ekar dezakeenagatik.
- Uste dute seme-alaben eskubideak zaindu behar direla, ez diezazkieten kendu eta diskriminazioaren jomuga izan ez daitezen.
- Gurasoen kezka da seme-alabek nondik datozen integratu ahal izatea eta, nerabezarora iristean, gurasoak beren egunerokotasunean integratu ahal izatea.
- LGTBIQ+ familien interesak defendatu behar ditugu. Elkarteko gurasoen aniztasunean, seme-alabak dira puntu komuna, ez zaigu interesatzen familia hori nola osatu den edo zenbat hazi ziren.
- Telebistako marrazki bizidunetan ez da normalizatuta ikusten familia mota hori, eta hori da txikienean kontsumitzen dutena. Han bada ipuin espezializaturen bat, baina gutxienak dira. Haurrek kontsumitzen dituzten baliabideetan gehiago normalizatu behar da.
- Nerabezaroarekin kezkatuta daude, garai horretan seme-alabei beste irteera bat tokatzen zaielako, familia homoparental batetik datozela esatean. Eta, hori izan ezenez haien hautua, gurasoena baizik; orduan, seme-alaba nerabeek irteera hori ahalik eta hobekien eramateak kezkatzen ditu.

3.1.2. ADIERAZITAKO PREMIAK:

- Aitatasuna lortzeko moduari buruzko hausnarketa eta trebakuntza egitea.
- Gaur egun ditugun eskubideei buruz hausnartzea.
- Guraso gisa beti erne egoteak dakarren nekeaz hitz egiten dute, ikastetxean aniztasuna – aita-aitak, ama-amak, aita-amak – sartzan delako, bai eta familiari heltzen dioten hainbat gaiez ere, aniztasuna sor dadin eta seme-alabei eragin diezaikeen arazorik sor ez dadin.

3.1.3. ERRONKAK:

- Seme-alaba nagusiek sentitzen dute topaketa hori haur adingabeentzat dela. Beraz, erronka da nola integratu gazteenak, zer nolako jarduerak sustatu erakartzeko eta etortzen jarraitzeko. Aukera honetan, hiru mutil nagusi igerilekuak eta kartek motibatuta etorri dira, ez zaielako deigarria iruditzen topaketa bera.
- Gure LGTBIQ+ familietako seme-alabak zahartzen direnean, jarduera bereziak egin beharko lirakekeela ikusten da. Horrela, ez genuke galduko hazten doan kapital hori, 8 urtetik beherakoentzako jarduerekin identifikatzen ez dena.
- Lehen belaunaldiko SEHASKAko nerabeak bidean desagertu egin direla sentitzen dute, eta

nerabeen belaunaldi berriari laguntzeko talde bat izateko aukera galdu dute, gurasoen gaineko klosetetik ateratzeko prozesu horretan. Nola berreskuratu? Hitzaldiak? Irteerak?

- LGTBIQ+ familien interesak defendatzea

3.1.4 IDEIAK:

- Ama batzuek berandu jakin dute bularra emateko aukera dagoela, ia ez baitakigu horri buruzko informaziorik; SEHASKAK triptiko bat egin dezake emaginen, ginekologo edo ugalkortasun-kliniken itxarongeletan uzteko, aukera horren berri izan dezaten.

- LGTBIQ+ familiak dituzten ikastetxeentzat liburuxkaren bat egin liteke, iradokizunekin, irakasleek jakin dezaten nola landu hainbat familiak zuhaitz genealogikoetan, familiaren gaian eta abarretan duten tratamendua.

- SEHASKAko kide diren eta izan ziren nerabeak topaketaren batera gonbidatzea; espezialista batekin hitz egitea; haien arteko elkarrizketa gidatua bultzatzea, familia homoparentaletako kide gisa dituzten esperientziak adieraz ditzaten, pertsona berriak ezagutzen dituzten eta talde berriak osatzen dituzten bizitzako etapa berri honetarako erreferentzia izan daitezen. Hori erronka emozional eta erlazional handiagoa da haien bizitzetarako.

3.2. Hilaren 30ean, 10-12ko bilera-solasaldia.

Gaia: ZER EGIN NAHI DUGU IKASTURTEAN ZEHAR?

SEHASKAK urteetan zehar egin dituen jardueren zenbaketa egin zen:

- Familien arteko hileroko topaketak
- Hiru hilean behingo topaketak egunean zehar leku batera joaten
- Asteburuko urteroko topaketak
- Gero, plan mugituagoak antolatu ziren, seme-alabak hazten zihoazelako.
- Gonbidapenak beste familia-elkarte batzuetako pertsoneri eta gairen batean adituak diren pertsoneri: FLGko Monse Mota, Pilar Aguilar de Galehi.
- Online solasaldia haurtzaroan espezializatutako Pepa Horno psikologoarekin.
- Nerabearora iristeari eta familien (in) ikusgarritasunari buruzko kafe-solasaldia.
- Lgtbi familien Europako bi topaketatan parte hartzea Katalunian (Salou eta Lloret de Mar)
- Familia Politikei buruzko Arartekoaren 2014ko Jardunaldietan parte hartzea.
- Vitoria-Gasteizko Familien Azokan bi urtez jarraian parte hartzea.
- 28J familiarrean parte hartzea Bartzelonan.
- Parte hartzea TVEko eta ETBko programetan, irratan eta egunkarietako elkarrizketetan.
- Hiru urtez jarraian egin dira egutegiak, baina 2021ean oso zaila izan zen parte hartu nahi zuten familiak lortzea, eta aurten atsedena hartu da.
- Aniztasunaren liburutegia mantentzen da, txikientzako ipuinekin eta gazteentzako liburuekin.
- 2018. urteaz geroztik, gabonero SEHASKAko familiak ikusarazteko kanpaina bat egiten da. Aurten kanpaina berri bat prestatzen ari dira, Bizkaiko 12 herritan ikusgai egongo dena.
- Lehenengo aldiz proiektu bat egiten ari dira: Denon Artean, beste bi elkarterekin: Hegoak eta Sustraiak eta ALDARTE. Proiektu horren helburua diskriminazio-esperientzien inguruko ikaskuntzak eta ezagutzak trukitzea da.
- Urtero telefono bidezko hainbat kontsulta erantzuten dira, batez ere familiak osatzeko moduei, legezko betekizunei eta ikastetxeei, hezkuntzari eta abarri buruzko zalantzei buruzkoak.
- Duela bi urte Elkartearen webgune berri bat egin zen, eta Facebook eta Instagram bultzatzea

erabaki zen, jende gehiagorengana hurbiltzeko modu gisa.

3.2.1 SEHASKAK landu, nabarmendu eta lortu nahi duena:

- LGTBIQ+ familiak ikusaraztea, oraindik homofobia handia baitago pertsonen eta gazteen artean.
- LGTBIQ+ familien ahotsa bertan egotea gizartearen eguneroko bizitzan.
- LGTBIQ+ familien irudia argazkietan sartzea, 28J denean.
- Beste elkarte batzuk gerturatzeraz gonbidatzea, gai bateratzaile bat planteatzea da kontua.
- Familien arteko hiru hilean behingo topaketa bat izatea. Irteera data hau jarri zen: Abenduaren 18an, igandea, Donsotin.
- Ikastetxeetan berriro sartzea, familia-aniztasunari buruzko prestakuntza emateko: Gure seme-alabak dauden ikastetxeetan errealitate horri buruz hitz egitea; izan ere, familiaren egun bat badago ere, beharrezkoa da irismena zabaltzea.
- Euskadiko Hezkuntzari buruzko Legearen zirriborro bat dago, eta legearen zirriborro horretan eragin genezake. Familia-eredu desberdinak zeharkatzea. Bertan parte hartzea.

Sare sozialei dagokienez:

- Sare bat baino gehiago mantentzearen inguruan eztabaidatu zen, horrek dakarren lanagatik. Instagram lehentasunezko zat jotzen da, sektore nagusi batera iristen baita adinaren arabera.
- Instagramera bideoak igotzeko proposamena sortu zen, bazkideei egindako elkarrizketa txikiekin baina etiketatuta, zirkulatzen jarrai dezaten.
- LGTBIQ+ familiei buruz hitz egiteko youtuber batekin harremanetan jartzeaz hitz egin zen, ordainketaren bat egin beharko litzatekeela suposatzen dute. Oh amatxori proposatu zitzaion.

3.2.2 Iradokizunak:

- Googleren foro bat egin dadila galderei buruz, hori posta elektronikoko pertsonalera iristen da eta bertatik erantzun daiteke.
- Aniztasuna Deustuko familia talde bat den auzoan, espazioa aprobetxatzeko eta LGTBI+ familiak ikusarazteko eta normalizatzeko
- Haurdunaldi subrogatu etiko-bermatzaileari buruzko informazio-lana egitea. Haurdun geratu zen amaren eta haren familiaren eta haurraren arteko lotura azpimarratuz.
- Sabelak alokairuan ematen dituzten amen ustezko sexu-esplotazioari buruzko eztabaida ikuspegi feministatik ikustea, haurdunaldi subrogaturako

EKITALDIAREN LEKUKOTZAK:

Zer ekarri dizue topaketa honek eta zer zaporerekin geratzen zarete?

1. lekukotasuna:

Nik esango nuke gauza berria dela, ezjakintasun handia dugula eta ikasteko gauza asko daudela, hain ume txikiarekin ez dituzu egiten handitan konpondu beharko dituzun galdera horiek. Orduan, une bakoitzean zer egin jakiteko gida bat ematen dizute.

Oso identifikatuta sentitu naiz espazio honetan, gizartean ez baitago hori, diskriminaziorik izan ez dugun arren; baina leku batera iritsi eta parte zarela sentitzea, baten babesaren sentitzen da. Eta normalizatzea; izan ere, bizi garen tokian ez dago horren ikusgarritasunik, LGTBQ+ elkarteak daude, baina ez dago familiarik.

Gehiago maitatzeko gogoz geratzen gara, ikasi nahi dugu, eta baliagarri sentitu eta zerbait eman nahi dugu, nahiz eta gure haurra oso txikia izan eta gu beste prozesu batean gauden; ekarpena egin eta ikasi nahi dugu.

Harrera ona izan dugu. Aldaketa bat da, ez dugu ezagutzen, baina entzuten duzu eta konturatzen zara jendea aurrera atera dela eta ondo egiten ari direla. Ni geratzen naiz umeak ondo daudela, ikusten ari gara eta nik gure semea horrela egotea nahi dut

2. lekukotasuna:

Sentimendu on batekin noa, oso ona, sentimendua berdina da, denok berdinak gara gure haurrekin eta familiarekin. Gu, bikote gisa, familiaz gehiago hitz egiten saiatzen gara bi mutilez baino. Gauean, oheratzean, familiaz hitz egiten diogu; etxean gaudenean, familiaren garrantziaz hitz egiten dugu, eta hemen, beraz, familian, nahiz eta esaldi bat izan, hemen familien familia.

Hautzaroko lehen etapan, hiru urte dituztela, errazagoa zaie familiaren kontzeptua ulertzea, eta, gero, handik aurrera, familia-aniztasunera pixka bat eskalatzea: ama bat, bi aita, bi ama, aita bakarra, amona bat, etab.

Ni oso lasai egon naiz, uste nuen pentsatzeko gauza handia izango zela, egunerokoan haurrek agortu egiten baitzaituzte, eta ez nuen bilerarik bilera eta aktibismo bat nahi, baizik eta gaztaroko bizikidetzak bat, baina hau bezalako berrogeita hamar urterekin.

Itzultzeko gogoz noa, eta duela urte asko elkartzen ari zaretenoi esker, hori nire senarrarekin hitz egiten nuen. Hemen baziren hamar urte elkartzen diren familiak, eta oso harrera ona egin diguzue. Beste familia bat bezala sentitu gara.

3. lekukotasuna:

Oso sentsazio ona dut, oso positiboa eta oso aberasgarria. Oro har, oso ondo gustatu zaigu familian egotea; izan ere, azkenean, benetan sentitzen zara zu ezer moztu gabe, ezer ezkutatu gabe, zu bezalako jendearekin, horrela erraza eta erraza da.

Etorri aurretik, hemen zer aurkituko nuen zain nengoan. Etortzeko esan zidan emazteari esker, oso gustura sentitu naiz.

Gure familia-bizitzarako, esperientzia hori guztia positiboa izan da, eta batez ere haurrari zuzendua, ikus dezan ez dela bakarra, ez dela hain berezia onerako zein txarrerako. Ez da bakarra, eta bera bezalako jendea eta gurea bezalako familiak daude.

**“GURE IBILERAN AURKITZEN DITUGUN ALTXORRAK
ZUREKIN PARTEKATZEN DUGU...”**

LGTBIQ+ familiek kontzeptu desberdinetan ikasitako praktika eraginkorrak:

Ikastetxeentzat:

Seme-alabak zein ikastetxetara eraman behar diren ondo jakitea gomendatzen dute. Auzoko ikastetxe batean egoteak aukera ematen du haiek ondo integratzeko, adibidez, kanpamenduetara eta eskaladetara doazenean eta familia-ingurunetik kanpoko beste jarduera batzuetara doazenean.

Izena eman nahi diegun ikastetxeak DBH eta batxilergoa ere badituen ikustea, horrela gure seme-alabek etengabeko borrokan egon beharrik izan ez dezaten, ingurune berrietan LGTBIQ+ familien seme-alaba gisa aurkezten ari direlako. Izan ere, hori, bere bizitzako une horretan, nekutzen duen borroka astun bat da.

Familia homoparentalen normalizazioa bultzatzeko:

LGTBIQ+ komunitatea definitzen duten terminoak erabiltzearen garrantziaz hitz egiten dute, gure gizartean hitz tabuzat hartzen direlako. Horregatik ireki behar dira, etxean gay, lesbiana, transexual eta abar izendatuz erabiltzea gomendatzen baitute.

Askotan, seme-alabek beren jatorri biologikoari buruzko galderak egiten dituzte une edo leku sinesgaitzenetan, inguruan jendea dutela edo jenderik ez dutela; hemen garrantzitsuena galdera horri unean bertan erantzutea da, eta ez etxera iritsi arte itxarotea intimitatean iritsi ahal izateko. Galdera batek salto egiten duenean, unean bertan erantzun behar du, eta horrela normalizatzen dira bere jatorria, bizitza, familia, kide izatea.

Neskek osatutako familiak, non biek bularra eman nahi duten:

Ginekologoari edo emaginari haurdun ez dagoen amari hormonak errezetatzeko aukera eskatzea.

Ez bat, baizik eta familia-eraketan dagoen armairu-irteera hirukoitza:

Familia homoparentalen esperientzian irteera hirukoitz horri buruz hitz egiten da.

Gurasoentzat bi daude. Lehenengoa da beren burua gay edo lesbiana gisa izendatzea beren ingurune intimoenean.

Bigarrena, berriz, guraso bihurtzen direnean gertatzen da; izan ere, armairutik gizarte handiago batera atera behar da, fruta-saltzailetik, irakaslearengana, auzokideengana eta amapafetara. Eta armairutik ateratzen den hirugarrena seme-alabei dagokiena da, batez ere nerabezaroan, non beren lagunak eta harremanak dituzten taldeak handitzen dituzten, eta gurasoak nortzuk diren eta zein familia motatakoak diren esan behar duten.